

Sund folkehøgskole

Aktiv utveksling med land i Sør

Helt siden 70-tallet har skolen hatt u-landslinjer. Totalt er fire av skolens sju linjer direkte engasjerte i internasjonale spørsmål. Skolen engasjerer seg i prosjekter i den tredje verden, og har hatt elever fra Guatemala siden 2003.

Det forteller lærer Anders Hals, som fortsetter:
- I tillegg har vi også hatt norsklinje for utlendinger. I dag kalles denne for Fredskorpslinja, da det etter 2002/2003 er blitt nesten umulig å rekruttere utlendinger fra land utenom Vesten som elever. Innvandringsreglene/lovene i Norge har gjort det umulig å satse på elever som før kom på eget initiativ. Dagens fredskorpslinje har elever fra Guatemala og India, samt norske elever som drar til de respektive landenes kontaktorganisasjoner, henholdsvis Kab´awil i Guatemala og Christ University i Karnataka, India.

For noen år siden ble det opprettet en FN-linje, som i dag utgjør enda en tyngde i retning av et internasjonalt engasjement. Jazzlinja er tildels påvirket av et internasjonalt perspektiv. De legger sin studietur

til en musikk- eller kulturorganisasjon i Gambia, der elevene har et treukers opphold uten elektrisk strøm, men med lokale akustiske instrumenter, trommer og fløyter. Fotball-linja drar på studietur til Gambia, de spiller mot og trener seg sosialt med gambiske lag. Fotolinja har et sterkt bånd til samarbeidspartnere i Bangalore i India, og besøker prosjektene som universitetets organisasjon Center for Social Action driver i nærmiljøet.

Vennskap til ettertanke og verdidebatt

Det internasjonale engasjementet på Sund bidrar også til en intern debatt om det nasjonale, og om hvor vi går, sammen. Her kan det være forskjellige meninger, men klimadebatten, angrepet på Irak og Afghanistan, og den såkalte finanskrisen, gir nok etter hvert debatter om alternative utviklingsveier.

Mennesker vi møter i Guatemala har mye å lære oss. (Foto: Elin Volder Rutle)

For sju år siden ble skolens ansatte spurt om å finne fram til egnede tredje verden-prosjekter som Sund kunne engasjere seg i. Kollega Vidar Pedersen utarbeidet et prosjekt sammen med Kab´awil, en bonde/maya-organisasjon som arbeider for at mayaindianere – og andre fattige grupper – skal kunne kjøpe jord i større skala, og i tradisjonelt fellesskap. En del av Kab´awil sitt arbeid ble utvidet til å omfatte bygging av en folkehøgskole etter vår felles nordiske modell, men med klar vektlegging på det maya-kulturelle og det landbruksmessige. Dette fordi mange av elevene ved skolen kommer fra familier som har kjøpt jord, eller som er i prosessen med å få kjøpt jord.

Forslaget fra Guatemala vant fram, og det kom i stand et støtteapparat som Sund har forvaltet med tanke på finansiell støtte til bygging av skolen. Elever fra skolen i Guatemala har siden 2003 vært elever på Sund. Elever på fredskorpslinja, har også arbeidet for folkehøgskolen i Guatemala i flere år.

Folkehøgskole i Guatemala. (Foto: Elin Volder Rutle)

Suksessfaktorer og dilemma

1. Behov for fysisk og mental støtte er toveis

Gjennom støtte til andres kamp bygges grunnlaget for å erkjenne vår egen kamp, en kamp for kultur og anstendighet, eller for å bruke en term fra Grundtvig: dannelse.

2. Personlig kjennskap

Støtten bør gå til prosjekter der det ikke bare sendes penger, men der det er en dialog – helst en dialog gjennom fysisk arbeid og investering i personlig kjennskap mellom personer i begge land. Ulandslinjeelevne bor derfor hjemme hos vertskapsfamilier på sine to måneder lange studieturer.

3. Bruk av nok tid

Det er et dilemma at det for de fleste folkehøgskoler er vanskelig å få til lange nok opphold i utlandet

på grunn av pengeproblematikk, regler for skolene, familiehensyn til lærere osv. Det tar tid å skape gode relasjoner.

4. Når man ikke kan/bør dra på utenlandsturer

Alternativet kan være å styrke de nasjonale kulturelementene, og å invitere til utveksling med grupper av utlendinger som bor i våre nordiske land. Det kan skape meget gode ringvirkninger både for innfødte og utlendinger. Klimaproblemene tilsier lange opphold, hvis en først drar.

FNs tiår for utdanning for bærekraft

”Learning to change our world” – slik ble FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling introdusert (2005 – 2014). En bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov og den krever en bedre balanse mellom økologiske, sosiale og økonomiske hensyn. Målet for tiåret er å styrke kunnskapsformidlingen, ved å sette oss i stand til å tenke nytt for å utløse bærekraftige handlinger.

Målgruppa er ikke bare skoler og utdanningsinstitusjoner, men samfunnet som helhet. Verdens regjeringer oppfordres til å ”fremme en offentlig bevissthet om og bred deltakelse i tiåret, blant annet gjennom samarbeid med sivilsamfunnet og andre interessenter”. Folkeopplysningen har en viktig rolle i en nødvendig dannelsesprosess for hele samfunnet, der man kombinerer praksis og teori med viktige vei- og verdivalg. UNESCO koordinerer internasjonalt: www.unesco.org/en/esd
Se også www.thebalancingact.info

Oppgaver/spørsmål til diskusjon

Hva skal til for å komme i gang med liknende arbeid der du bor?

Sjekk din kommune – har de planer for det lokale bærekraftarbeidet?

Hvordan er din kommunes politikk og praksis når det gjelder involvering av sivilsamfunnet?

Mer informasjon

Lærer Anders Hals, Sund folkehøgskole

anders.hals@sund.fhs.no

Mob: +47-455 02 353

<http://www.sund.fhs.no/>

– kp jan 11